

HE 27/2026 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä

Hallitus antoi 11.12.2025 hallituksen esityksen, jonka mukaan alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin väliaikaisesti siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin hakemuksesta myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2027 tai vuoden 2028 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä, mutta mahdollista lainsäädännön noudattamiseksi (HE 189/2025 vp, alkuperäinen esitys).

Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti voimassa olevaksi tarkoitetun alijäämän kattamista koskevan sääntelyn täydentämistä siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin hakemuksesta myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät myös vuoden 2029 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi. Ehdotettu alijäämän kattamismääräajan jatkamista koskeva sääntely olisi voimassa 31.12.2030 asti.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue pitää välttämättömänä ehdotettua täydennystä jatkaa kattamisaikaa ainakin vuoden 2029 loppuun. Ehdotettu esitys helpottaa sääntelyn piiriin tulevien hyvinvointialueiden talouden suunnittelua tilanteessa kun taloutta pitää sopeuttaa mutta samalla on turvattava lakisääteiset palvelut.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella on kattamatonta alijäämää vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeen vielä 125 Me siitä huolimatta, että vuonna 2025 saavutettiin 8,3 Me positiivinen tulos. Taloutta on sopeutettu voimakkaasti ja vuoden 2025 nettokustannusten muutos oli -1,4 % verrattuna vuoteen 2024. Hyvinvointialueella on tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma, joka sisältää vuosittain yli 20 Me säästöt. Tästä huolimatta alijäämä kyetään suunnitelman mukaan kattamaan vasta vuoden 2029 loppuun mennessä. On välttämätöntä, että alijäämän kattamisaikaa jatketaan alueille, joille se vastuullisesta taloudenpidosta huolimatta on tarkoituksenmukaista sekä asukkaiden palvelujen turvaamiseksi että lainsäädännön noudattamiseksi.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue pitää myös tärkeänä, että lakimuutos tulee voimaan pikaisesti, jotta taloussuunnittelu tuleville vuosille voidaan toteuttaa paremmin hyvinvointialuelain mukaisesti. Hyvinvointialue huomauttaa, että taloussuunnittelun onnistumisessa olennaista on myös valtion rahoitusmallin ennakoitavuus, läpinäkyvyys ja tasapuolisuus.

Raija Kontio
Hyvinvointialuejohtaja